

Derfor må Bymarka få sine grenser trukket opp, og en klar og tydelig målsetting må utarbeides.

Vi må nå få fastslått hvordan vi vil ha Bymarka. Skal den være et sted hvor en kan søke fred, stillhet og uberørt natur, et område hvor en kan gå en tur uten å risikere å møte snøscootere og crosskjørende motorsyklistler, støyende transistorradioer og høyttaleranlegg, restauranter, tomflasker, blikkbokser, nettinggjerder, piggråd, kunstige steinurer, telefonstolper og ledninger, stinkende bekker, støvende bilveger og sandørkener av parkeringsplasser osv.?

Vil vi at Bymarka virkelig skal være et rekreasjonsområde, må svaret på dette spørsmål bli ja. Men kan en ikke tenke seg å innføre de forbud som må til, må en finne seg i at en om noen år like godt kan gå en tur på elvepromenaden langs Nidelva.

Jeg mener at dagens borgere av Trondheim by, av hensyn til seg selv, og av hensyn til byens innbyggere om 50, 100 eller 200 år, har plikt til å sørge for at *Bymarka nå blir bevart som rekreasjonsområde for all framtid*. Den må få sine grenser fastlagt, og det må settes klare regler for hva som kan tillates påført markas natur av menneskelig slitasje og ødeleggelse, samt settes forbud mot de av dagliglivets faktorer som en vil søke avkopling fra.

Dette er en så viktig sak for bybefolkningens trivsel og helse — og den blir ikke mindre viktig i årene som kommer — at den for lengst burde ha vært skikkelig behandlet av byens myndigheter. Når dette ikke er gjort, er det nødvendig at andre tar opp spørsmålet. Dagbladet for 26. februar d. å., viser at det har skjedd i Oslo for Nordmarkas vedkommende. Oslo Venstrelag inviterte der en rekke statlige kommunale og sivile friluft- og idrettssammenslutninger, til åpen debatt omkring Nordmarkas framtid.

Det samme burde gjøres i Trondheim. Vi har også her en rekke foreninger og organisasjoner som mer eller mindre er interessert i Bymarkas framtid. Ved siden av Bymark-utvalget, kan f. eks. nevnes Trondhjems Turistforening, Trondhjems Skiklub, Bymarka Skogforvaltning, Trøndelag Naturvern, Skiinstruktørens forening, Idrettskretsen, en rekke idrettslag, Det Kommunale Ungdoms- og Idrettsutvalg, Byplanrådet, Helserådet, Trondheim Bys Vel, Sør-Trøndelag fylkes Utbyggingsavdeling og en rekke privatpersoner.

ROAR AABAKKEN

Hvorfor drives jakt? Viltets verdi for en fjellbygd

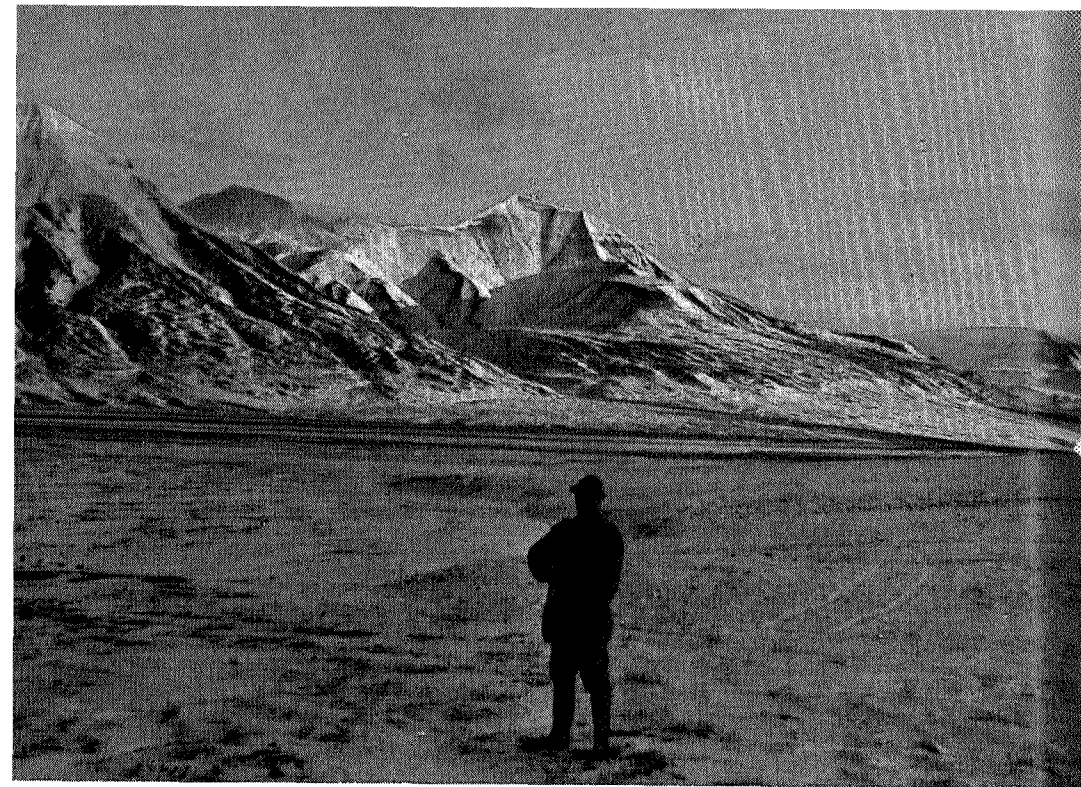
Hvorfor drives jakt? Fortidens jegere ble ikke møtt med slike nærgående spørsmål. Jaktutøvelsen var en nødvendighet for deres eksistens, og ingen fant på å stille noen spørsmål i denne forbindelse.

Jeg vil ikke her kunne påta meg å svare for den enkelte jeger hvorfor de driver jakt i dag. Svarene kan være så forskjellige: Urinstinkt, naturopplevelse, avkopling, sport, matauking, fritids-sysselsetting, eventyrlyst osv. Eller en kombinasjon av disse og andre faktorer.

En kan heller ikke se bort i fra at dette å opptre i vindjakke, nikkere og jakthatt, et par skinnende geværfutteral hengt over ene akselen, en klirrende hundefløyte kring halsen, mens et par settere ligger skinnflate langs fortauskanten, er et statussymbol som langt overgår både langt hår og blank bil i noen høstgule septemberdager.

Rent generelt er det altså uråd å svare på hvorfor den enkelte jeger driver jakt. Men vi kjenner alle til, eller kan tenke oss, hvilken betydning jakten har hatt for eksistensen i fjellbygdene i tidligere tider. Jakten og fisket var mere verdt enn både jord- og skogbruk. Etter hvert som jord- og skogbruket steg i verdi, gikk jaktens verdi ned i en bølgedal. Denne bølgedalen er forlengst nådd, og jaktens verdi er igjen stigende.

Men nå er det ikke nøden, men overfloden blandt folk som gir jakten og jaktutøvelsen en stigende verdi. Jakten er forlengst kommet til det stadium hvor det er jaktutøvelsen som har verdien, og ikke avkastningen i form av jaktutbytte.

Fra Lierne

Roar Aabakken

En må anta at hvis utviklingen fortsetter i samme retning som nå, vil jaktterrengets verdi etter hvert bli mye større enn verdien av antall kilo kjøtt som høstes på jaktterrenget. I dag er verdien på jaktutbyttet, og prisen på terrenget hvor jaktutbyttet er høstet, noenlunde likt. I mange tilfelle vil en jeger kunne høste en større verdi i form av felt vilt, enn hva han har betalt for retten til å utøve jakt.

I mere tettbefolkede land vil en ikke finne dette forhold. Der er verdien av selve jaktutøvelsen forlengst overskredet verdien av viltutbyttet. I Danmark vil en finne at forholdet mellom tilbud og etterspørsel har presset prisene meget høyt, og jaktinntektene ved kortsalg for småviltjakt er enkelte steder oppe i kr. 20,00 pr. dekar og år. Til sammenlikning kan nevnes at prisene for jaktleie her i landet neppe er over 5 øre i gjennomsnitt pr. dekar og år.

En kan ikke se bort i fra at etter hvert som jaktmarkene i Mellom-

Europa blir overfylte, vil en også få oppleve samme forhold her i landet. Forhåpentlig vil det ta lang tid før vi har nådd dette stadium. Men vi har allerede eksempler på at grunneiere har hatt større nettoinntekt pr. dekar ved salg av jaktrett, enn nettoinntekten av skogbruket på samme areal. Dette i områder med middels skogbonitet og forholdsvis gode driftsforhold.

I fjellbygdene, hvor det ofte er dårlig vekst på skogen, lange driftsveier og store arealer som fra et jord- og skogsbruks synspunkt er uproduktive, vil en utnyttelse av arealene ved salg av jaktrett kunne få meget stor betydning.

Det arbeides med å få turismen som et tredje alternativ i utkantdistriktene. I fjellbygdene vil det i første rekke bli jakten og fisket som skal lokke turistene. De fleste fjellbygder har hverken badestrender, campingplasser, turisthoteller, historiske museer eller liknende som kan trekke turister. Klimaet er heller ikke slik at det spesielt innbyr til badeliv og camping i disse områder. Derfor må det nødvendigvis bli en annen gruppe av turistene som søker til fjellbygdene.

Ved et opplegg som tar sikte på en økonomisk utnyttelse av viltmarkene i fjellbygdene, vil viltet fortsatt komme til å være av meget stor verdi.

En kan neppe se bort i fra at den tid hvor bygdefolket høstet den vesentligste del av viltet, snart er forbi. Om ikke lang tid vil salg av jaktmuligheter, guidevirksomhet og andre tjenester som følger med, kaste mye mere av seg enn fangstvirksomheten i tidligere tider.

En må regne med at selv om fangstvirksomheten i fjellbygdene har rike tradisjoner, vil denne virksomhet snart være borte. Gjennomsnittsalderen på dem som utfører fangsten i dag er ganske høy, og det vil neppe gå mer enn et generasjonsskifte før fangsten i det vesentligste opphører. Selv i dag er det bare i de såkalte toppår at det er noe fangstvirksomhet av betydning.

Bygdejegerens syn på sportsjegeren har vært ganske fiendtlig. Sportsjegeren er blitt betraktet som en konkurrent om viltet, en hensynsløs rovjeger som skamskjøt en masse vilt, og hadde en vesentlig del av ansvaret for at ikke viltstammen var så høy som den burde være.

I de siste år må en si det er skjedd en tilnærming mellom disse to jegergrupper. En kan ikke lenger påvise noen vesentlig skilnad på byjegeren og bygdejegeren, de jager begge for sportens skyld, og har vanligvis jakten bare som hobby.

Hvordan faller så en utnyttelse av viltet i en økonomisk hensikt sammen med et ønske om et rikt dyreliv av de turister som ikke er jegere?

De faktorer som begrenser individantallet blant de fleste dyrearter med stor formeringskapasitet (f. eks. sykdommer, jakt, rovvilt), vikarierer i utstrakt grad for hverandre. Hvordan vil det gå med en bestand av f. eks. ryper om den totalfredes? Ved en fredning vil en jo ta bort en av de faktorer som er med til å skjære toppen av produksjonsoverskuddet hvert år. Mange mennesker ville da tru at rypebestanden ville øke betydelig i løpet av noen få år. Men slik vil det slett ikke gå. En totalfredning vil jo ikke endre terrengets bæreevne. Produksjonsoverskuddet vil bli borttryddet hvert år. Begrenses ikke individantallet ved en fornuftig avskyting, vil individantallet begrenses av andre faktorer.

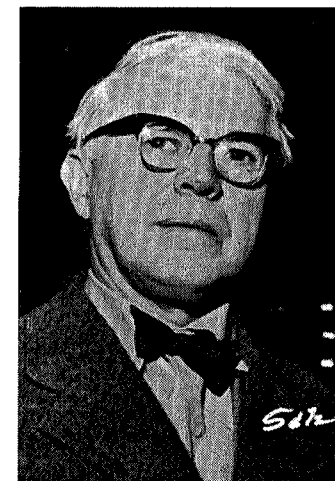
En kan således ikke vente å finne noe rikere dyreliv i områder som er totalfredet, enn i de områder hvor en har en fornuftig avskyting.

Det kan således ikke sies at det er noe direkte motsetningsforhold mellom den dyreinteresserte turist som ikke er jeger og turisten som er jeger.

En fornuftig jakt er en høstningsprosess i naturen. En høstning av et overskudd som ellers ville gå tapt. Selv om denne høstningen ikke kan sies å kaste så meget av seg, er den likevel beregnet til å tilsvare at hele landets befolkning kunne få 3—4 viltmiddager pr. år. Noe stort tall er det ikke, men vi har neppe råd til å la det ligge og råtne bort.

Når vi i tillegg kan vente at selve høstningsarbeidet (jaktutøvelsen) vil stige betydelig i verdi de nærmeste år, vil viltet og viltmarkene fortsatt være en verdifaktor som fjellbygdene i høyeste grad også kan regne med i fremtiden.

*Arkitekt
Wilhelm Swensen
in memoriam*

Den 19. januar d. å. døde arkitekt Wilhelm Swensen. Hans bisettelse fant sted fra Nidaroskatedralen 24. januar under enestående stor tilslutning. Med ham har TT mistet et usedvanlig interessert medlem og en uerstattelig medarbeider for vår årbok.

Wilh. Swensen var født i Lofoten i 1894, men vokste opp i Trondhjem. Han fikk sin arkitektutdannelse ved Trondhjems Tekniske Lærestanstalt i 1914 — 20 år gammel.

I mange år fikk han sitt virke på Sørlandet som byarkitekt i Porsgrunn. Ved siden av drev han sin egen arkitektforretning i samme by. Han hadde tidlig fått øynene opp for det verdifulle i gammel bebyggelse og kom til å arbeide med disse saker i nært samarbeide med riksantikvaren. Norsk Folkemuseum satte Wilh. Swensens arbeider meget høyt og ga ut hans egne arbeider som festskrift på hans 60-årsdag.

Etter krigen ble Wilh. Swensen knyttet til gjenreisningen av Nidaroskatedralen som byggeleder. Han innredet sitt hjem i det gamle stabbur på Waisenhuset — Katedralens nærmeste nabo i kirkeristen — et intimt og meget morsomt hjem.

Det var etter krigen at Wilh. Swensen kom i nær kontakt med TT. I 1951 skrev han en artikkel til årboken: Husfredning i Trøndelag. Innhold og form var av en sådan art at en gledet seg ved lesningen av artikkelen. Unntatt årene 1954 og 1959 var Wilh. Swensen